

stuga. Om en vikingaled förbi Lisa se Jöran Sahlgren, *Vikingaleder genom östra Uppland* (i: *Lännabygden* 2, 1945), s. 27.

Grå granit. Höjd 1,46 m., bredd 0,83 m.

Inskrift:

... - **ftir** **suin** × **foþur** **sin** ... - - - - - **n** - **usuns** × **au** - - **s** - - **p** - - ×

5 10 15 20 25 30 35

... æftir Svæin, faður sinn ...

»... efter Sven, sin fader ...»

Till läsningen: Av runan 1 återstår endast ett kort stycke nedtill. Intet sk efter 5 **n**. 10 **f** har förlorat övre delen. 11 **o** är säkert. Sk saknas efter 14 **r**. Av runan 17 **n** återstår endast ett kort stycke nedtill. Efter 17 **n** är stenen skadad; inskriften fortsätter på »mellanstycket» med spår av en hst (runan 18). Det bortfallna stycket kan beräknas ha mätt omkring 20 cm.; plats för 4—5 runor. Runan 20 har möjligen varit ett **i**; ojämnheten upptill är sannolikt ej spår av huggning. Runan 21 kan möjligen ha varit ett **u**. Också den följande runan är osäker. Runan 24 har tydlig **l**-bst, men har möjligen också ett svagt spår av bst åt vänster, alltså **l** eller **t**. Runorna 25 **u**—30 **a** äro säkra. I 31 **u** finnes en fördjupning, som sannolikt ej är huggen. Efter 31 **u** spår nedtill av två runor; 32 har möjligen varit **r**. 34 **s** har förlorat övre delen. Runan 35 har möjligen varit **k**. Av runan 36 återstår endast ett kort stycke nedtill. 37 **p** är skadat men jämförelsevis säkert. Runan 38 förefaller att ha varit ett **i**. Avståndet mellan 37 **p** och runan 39 är 12 cm., varför det har funnits plats för en runa mellan dem. Sannolikt har en runa (38) gått förlorad i brottet.

Tyvärr är inskriften så skadad, att det är omöjligt att rekonstruera den i sin helhet. Endast två runföljder äro säkra, nämligen 2—17 **ftir suin** × **foþur sin** och 25—31 **usuns** × **au**. Vad den senare inneburit, kan f. n. ej fastställas med någon säkerhet.

Om formen **foþur** med **o**-runa se U 492.

Bland Olof Celsius d. ä:s anteckningar och korrespondens rörande runor, som förvaras i Uppsala Universitetsbibliotek (R 554), finnes på en lös lapp en uppgift om en »sten» i Länna sn, som eljest är alldeles okänd: »J Länna Sochen i Roslagen är en sten att finna, emellan Länna Kyrk-Siö ändan och gundsön uti ett Skogz snår, som aldrig lär varit observerad, underrättelse der om kan man få i Länna Prästegård.» Denna sten har ännu icke kunnat uppsparas.

526. Frötuna kyrka.

Pl. 112.

Litteratur: E. Brate, *Anteckningar* 1916 (ATA); S. B. F. Jansson, *Runinskriftsinventering i Stockholms län* 1936 (ATA).

Två runstensfragment äro inmurade på utsidan av tornets västra mur, ovanför och t. h. om ingången till kyrkan. Det mindre stycket (B) sitter 4 m. och det större (A) 8 m. ovan marken. De båda fragmenten tillhöra med all sannolikhet samma runsten.

Ljusgrå granit. Mått: A 0,85 × 0,40 m.; B 0,64 × 0,35 m.

Inskrift:

A: ... **iba · faþur** ...
5

B: ... **at · bonta** ...
10 15

... [S]ibba(?) faður ... at bonda ...

»... [efter S]ibbe(?), (sin) fader ... efter (sin) make ...»

Till läsningen: 1—3 **iba** äro säkra; 8 **r**, som står i fragmentets kant, har förlorat bst i brottet; 9 **a** och 15 **a** ha förlorat övre delen av hst. — Brate antecknar, att den högst placerade delen, alltså A, »ej är åtkomlig för närmare granskning», men att dess »sista ord tyckes vara: + **faþur**. Framför stå 2—3 runor som möjligen äro **-ir**».

1—3 **iba** utgöra slutet av ett mansnamn i ack. Det torde då ha varit *Sibbi*. Om detta namn se U 281.

Inskriften har sannolikt varit ordnad på följande sätt: »(N N lät resa stenen efter) Sibbe, sin fader, (och N N) efter sin make.»

527. Frötuna kyrka.

Pl. 111.

Litteratur: B 257, L 629, D 2:244. Ransakningarna 1667—84; J. Hadorph, Resejournal 1682 (i Peringskiölds Monumenta 3); J. Peringskiöld, Monumenta 3, bl. 77; F. V. Radloff, Beskrifning öfver norra delen af Stockholms län 2 (Upsala 1805), s. 29; C. E. Markström, Beskrifning öfver Frötuna socken, 1852 (orig. i Frötuna kyrkoarkiv, avskrift i ATA); UFT h. 2 (1872), s. 24; E. Ekhoft, P. M. för Frötuna kyrka 1883 (ATA); E. Brate och S. Bugge, Runverser (ATS 10), s. 121 f.; E. Brate, Anteckningar 1916 (ATA).

Äldre avbildningar: P. Helgonius och J. Hadorph, träsnitt (i Peringskiölds Monumenta och B 257; kopia hos Markström a. a.); Dybeck a. a.; Brate foto 1916 (ATA).

Ett stycke av en runsten förvaras i vapenhuset; det står rest mot norra väggen. Det bevarade stycket utgör sannolikt runstensens övre vänstra del.

Runstenen omtalas i *Ransakningarna*: »Enn Runsten liger fram för frötuna kyrkiodören men ingen kunskap hwar han hafwer stådt som kan bewijsas.» Hadorph gör i sin Resejournal följande anteckning: »Frötuna ähr en stor kyrkia medh torn på, doch inga monumenter innan till. Här är Sperlingz graf mycket stor tillbygd, och en Runsten i några stycken slagen och tuenne borta som afrijtningen utwijsar.» På baksidan av träsnittet i Peringskiölds *Monumenta* finnes anteckningen: »Frötuna kyrkogård» (*Bautil* »På Kyrkogården», L 629 »Kyrkogården»). Radloff (1805): »En Runsten finnes vid Frötuna östra kyrkport.» C. E. Markström (1852) omtalar »denna runsten, liggande vid Frötuna östra kyrkport». Vid Dybecks besök hade stenen flyttats: »Stycket ligger i en bod med ingång från vapenhuset.» Av stenen återstod då tydligen endast ett stycke, detsamma som ännu är känt. I UFT (1872) omtalas, att runstenen »förvaras nu i en materialbod». Vid E. Ekhofts besök i augusti 1883 fanns i kyrkan »nära hufvudingången» ett »stycke af en runsten (2,5×1,5 fot) med tydliga runor, vacker 'slinga'. Ekhoft hade erhållit upplysningen, att stycket »upptogs för 10—15 år sedan utanför kyrkan». Stenen torde alltså ha flyttats in i kyrkan icke lång tid före Dybecks besök.

Grå granit. Mått 0,84×0,58 m. Ytan är ojämn, men ristningen är på det bevarade stycket i stort sett tydlig.